

SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (peti senat)
z dne 10. junija 2004*

V zadevi T-307/01,

Jean-Paul François, uradnik Komisije Evropskih skupnosti, stanujoč v Wavra (Belgija), ki ga zastopa A. Colson, avocat, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopa J. Currall, zastopnik, skupaj z B. Wägenbaur, avocat, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

zaradi razglasitve ničnosti odločbe Komisije z dne 5. aprila 2001, s katero je bil tožeči stranki izrečen disciplinski ukrep razvrstitve v nižji plačilni razred, in zaradi odškodnine za nastalo premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpela tožeča stranka,

* Jezik postopka: francoščina.

SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI (peti senat),

v sestavi P. Lindh, predsednica, R. García-Valdecasas in J. D. Cooke, sodnika,

sodni tajnik: I. Natsinas, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. decembra 2003

izreka naslednjo

Sodbo

Pravni okvir

- 1 Člen 68 Uredbe Komisije 86/610/EGS, Euratom, ESPJ z dne 11. decembra 1986 o podrobnejših pravilih za izvajanje Finančne uredbe z dne 21. decembra 1977 (UL L 360, str. 1, v nadaljevanju: Uredba za izvajanje Finančne uredbe), ki je bila v veljavi v zadevnem časovnem obdobju (Uredba št. 86/610 je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo Komisije št. 3418/93/Euratom, ESPJ, ES z dne 9. decembra 1993 (UL L 315, str. 1)), je določal:

„V skladu s členi 54, 55 in 94 Finančne uredbe je treba Svetovalni odbor za javna naročila in pogodbe zaprositi za svetovalno mnenje glede:

- a) vseh osnutkov pogodb o delu, dostavah ali storitvah, katerih vrednost presega vrednost, navedeno v členih 54 in 94 Finančne uredbe, in, ne glede na njihovo vrednost, glede vseh osnutkov pogodb o nakupu nepremičnin;

- b) predlaganih osnutkov dodatkov k pogodbam iz prejšnje točke, kadar se prvotni znesek iz pogodbe spremeni na podlagi teh dodatkov;

[...]

- f) vprašanj, ki se pojavijo pri sklenitvi ali izvajanju pogodb (preklic naročil, prošnja za uveljavljanje pogodbenih kazni zaradi zamude, odstopanja od določb v razpisni dokumentaciji in od splošnih določb ...), če je zadevno vprašanje tako pomembno, da opravičuje prošnjo za posredovanje mnenja;

[...]“

- 2 V skladu s členom 11(1) Kadrovskih predpisov za uradnike Evropskih skupnosti (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi) uradnik ravna pri opravljanju svojih nalog in v svojem vedenju izključno v skladu z interesi Skupnosti.

- 3 Člen 21 Kadrovskih predpisov določa:

„Uradnik ne glede na svoj položaj pomaga in svetuje svojim nadrejenim; odgovoren je za opravljanje nalog, ki so mu dodeljene.

Uradnik, ki vodi kateri koli oddelek službe, je odgovoren svojim nadrejenim v zvezi z dodeljenimi pooblastili in izvajanjem navodil, ki je dal. Odgovornost njegovih podrejenih ga nikakor ne odvezuje njegove odgovornosti.

Uradnik, ki dobi navodila, za katera meni, da so nepravilna ali bi lahko povzročila resne težave, o tem obvesti neposredno nadrejenega, če je potrebno, pisno. Če nato od svojega nadrejenega prejme pisno potrditev navodil, jih izvaja, razen če pomenijo kršitev kazenskega prava ali ustreznih varnostnih standardov.“

- 4 V skladu s členom 86 Kadrovskih predpisov je uradnik ali nekdanji uradnik disciplinsko odgovoren, če namerno ali iz malomarnosti ne ravna v skladu s svojimi obveznostmi po teh Kadrovskih predpisih. Disciplinski ukrepi, ki so določeni v odstavku 2 te določbe, vključujejo tudi razvrstitev v nižji plačilni razred.

5 Člen 88(5) Kadrovskih predpisov določa:

„Če [...] uradnika za ta dejanja kazensko preganjajo, se končna odločitev sprejme šele po pravnomočnosti sodbe sodišča, ki je obravnavalo zadevo.“

Dejansko stanje

- 6 Tožeča stranka je uradnik Komisije z nazivom B 3. V času, ki je odločilen za disciplinski postopek, je bila dodeljena Varnostnemu uradu Generalnega direktorata za kadrovske in administrativne zadeve Komisije in je vodila njegovo finančno enoto. Takrat sta bila tožeči stranki nadrejena direktor Varnostnega urada gospod De Haan in njegov pomočnik gospod Eveillard, vodja oddelka „Varnost Bruselj“.
- 7 Leta 1991 je Komisija razpisala javno naročilo varovanja njenih stavb v Bruslju. Javno naročilo varovanja v vrednosti 75.000.000 ekujev je bilo dano družbi IMS/Group 4, pogodba, ki je bila sklenjena za pet let, pa je začela veljati dne 1. novembra 1992. V okviru nalog, ki jih je tožeča stranka takrat opravljala, je bila udeležena pri pripravi in izvajanju te pogodbe.
- 8 Pred podpisom pogodbe o varovanju je izbrano podjetje zahtevalo garancijo za kritje tveganj zaradi nihanj menjalniškega tečaja med belgijskim frankom in ekujem, ki je

bil pogodbeni valuta. Na tej podlagi je nastal sporazum o sklenitvi pogodbenega dodatka (Dodatek 1), s katerim je bil spremenjen pogodbeni osnutek, ki je že bil posredovan Svetovalnemu odboru za javna naročila in pogodbe (v nadaljevanju: Svetovalni odbor), ne da bi se s slednjim ponovno posvetovalo. Dodatek 1 je vseboval določbo, ki je omogočala prilagoditev pogodbenih cen glede na menjalniška nihanja ekuja v primerjavi z belgijskih frankom, in vpeljal nadaljnje spremembe pogodbe o varovanju.

- 9 Novembra 1992 je bil za Svetovalni odbor sestavljen posvetovalni zaznamek o zadevnem pogodbenem dodatku. Ta dopis pa se je založil v arhivu Varnostnega urada. Ko se je januarja 1993 spet našel, ni bil posredovan Svetovalnemu odboru.

- 10 Januarja 1993 je Finančni nadzor odklonil sopodpis plačilnega naloga v zvezi z izvajanjem pogodbe o varovanju z obrazložitvijo, da naj bi bila plačila predvidena v belgijskih frankih in ne v ekujih, kot izhaja iz administrativnega poročila o preiskavi z dne 14. julija 1998 (str. 13), ki ga je pripravil takratni generalni direktor Generalnega direktorata „Zdravje in varstvo potrošnikov“ Komisije, gospod Reichenbach, na predlog generalnega sekretarja Komisije, g. Trojana, iz poročila z dne 6. januarja 1999 (str. 12), ki ga je pripravila generalna direktorica Prevajalske službe Komisije, gospa Flesch, za Organ, pristojen za imenovanja, in končno iz poročila Organa, pristojnega za imenovanja za Disciplinsko komisijo z dne 24. februarja 1999 (točka 31).

- 11 Po tej odklonitvi sopodpisa Finančnega nadzora sta 27. januarja 1993 direktor Varnostnega urada, gospod De Haan, in izvršilni direktor podjetja, ki je prejelo javno naročilo, gospod Alexandre, podpisala Dodatek 3 k pogodbi. Dodatek 3 je s 1. februarjem 1993 razveljavil določbe Dodatka 1 o prilagoditvah v zvezi z nihanji menjalniškega tečaja med belgijskim frankom in ekujem.

- 12 Dne 17. februarja 1993 je Generalni direktorat „Finančni nadzor“ Komisije uvedel revizijo glede dejavnosti Varnostnega urada, zlasti glede oddaje pogodbe o varovanju. Končno poročilo je predstavil dne 7. julija 1993. To poročilo (str. 10, 11 in 12) se med drugim sklicuje na spremembe, ki so bile v pogodbo o varovanju vnešene z Dodatkom 1 po posvetovanju s Svetovalnim odborom, in na negativne finančne posledice tega dodatka.
- 13 Po tem, ko je bil dne 18. avgusta 1997 v časopisu *De Morgen* objavljen članek o individualni odgovornosti zaradi sklenitve pogodbe o varovanju kot tudi o kolektivni odgovornosti Komisije zaradi nadzora nad upravljanjem s to pogodbo, je Enota za koordinacijo preprečevanja prevar (UCLAF) uvedla preiskavo glede te pogodbe. UCLAF je svoje poročilo o preiskavi predložila dne 12. marca 1998 in v njem očitala velike nepravilnosti pri oddaji javnega naročila in izvajanju zadevne pogodbe o varovanju. Dne 21. aprila 1998 je gospod Trojan zaprosil gospoda Reichenbacha, naj uvede preiskavo o pogodbi o varovanju, ki je bila podeljena IMS/Group 4. Poročilo o upravni preiskavi je bilo predloženo dne 14. julija 1998.

Disciplinski postopek

- 14 Dne 29. julija 1998 je Organ, pristojen za imenovanja, sklenil, da bo uvedel disciplinski postopek proti tožeči stranki. Sočasno je uvedel disciplinska postopka proti nadrejenim tožeče stranke, gospodoma De Haanu in Eveillardu.
- 15 Dne 29. julija 1998 je Organ, pristojen za imenovanja, tožečo stranko pisno obvestil o očitkih, ki so se nanašali na njeno „[napačno] poklicno vedenje in veliko malomarnost v zvezi z upoštevanjem pravil finančnega poslovanja, zlasti pri pripravi

in izvajanju [pogodbe o varovanju, sklenjene s podjetjem IMS/Group 4]" (v nadaljevanju: očitek 1). Z notico z dne 23. septembra 1998 je Organ, pristojen za imenovanja, tožečo stranko obvestil o dodatnih šestih očitkih:

„Očitek 2:

Dopustitev ali udeležba pri manipulaciji v zvezi s ponudbami, ki so v okviru oddaje javnega naročila varovanja stavb [Komisije] za leto 1992 (petletna pogodba v približni vrednosti naročila 75.000.000 ekujev) prispele po roku, ki je bil določen za njihovo oddajo; pri tej manipulaciji je šlo za posredovanje podatkov o eni ali več ponudbah enemu od ponudnikov (IMS/Group 4), za sprejem nove ponudbe tega podjetja z nižanimi cenami in za zamenjavo prvotne ponudbe z namenom oddaje javnega naročila temu podjetju, pri čemer gre za nepošteno, goljufivo vedenje, ki krši zadevne določbe, med drugim člen 17(1) Kadrovskih predpisov.

Očitek 3:

Udeležba pri pripravi dodatka k (osnutku) pogodbe o varovanju iz leta 1992 po tem, ko je Svetovalni odbor odobril predlog, da se IMS/Group 4 odda javno naročilo, in pogojev osnutka pogodbe, naj gre za zavestno in s tem goljufivo ravnanje, da podjetje [izniči] izgubo, [utrpljeno] zaradi nove ponudbe, naj gre za veliko malomarnost, ker določbe dodatka delno kršijo pogoje javnega razpisa in razpisno dokumentacijo, kot jih je odobril Svetovalni odbor, kar škodi finančnim interesom Komisije.

Očitek 4:

Po pripravi navedenega dodatka izostanek, nameren ali iz velike malomarnosti, obvestitve ali posvetovanja s Svetovalnim odborom in/ali s Finančnim nadzorom o dodatku in spremembi pogodbe, ki izhaja iz njega, v primerjavi z osnutkom pogodbe, ki ga je odobril Svetovalni odbor, pred sklenitvijo pogodbe ali po njej, ki vključuje dodatek.

Očitek 5:

Dopustitev ali udeležba pri uporabi sestavljene pogodbe o varovanju z zlorabo s tem, da je bilo sistematično predlagano, da se zaposli številne osebe v Varnostnem uradu in drugih službah za izvajanje administrativnih ali drugih nalog na podlagi pogodb o zaposlitvi podjetja, s čimer so bile kršene določbe pogodbe, sklenjene s strani Komisije, postopki, predvideni za zaposlovanje uslužbencev, in zadevne določbe smernic [proračuna], brez veljavne odobritve s strani pristojnih služb ali njihove obvestitve, in s čimer so se zaobšle pogodbene določbe glede plačila nadur v okviru nalog varovanja.

Očitek 6:

Splošneje, da [tožeča stranka] ni opravljala nalog kot vodja finančne enote Varnostnega urada izključno v skladu z interesi Skupnosti, s čimer je kršila člen 11(1) Kadrovske predpise.

Očitek 7:

Poprava škode, v celoti ali delno, ki so jo utrpeli Skupnosti zaradi njene zagrešitve hujših kršitev (člen 22 Kadrovskih predpisov).“

- 16 Dne 6. oktobra 1998 je tožečo stranko v skladu s členom 87 Kadrovskih predpisov zaslišala generalna direktorica Prevajalske službe Komisije, gospa Flesch, ki jo je za to pooblastil Organ, pristojen za imenovanja.

- 17 Iz poročila, ki ga je dne 6. januarja 1999 predložila Organu, pristojnemu za imenovanja, izhaja, da je gospa Flesch pri tožeči stranki ugotovila poklicne pomankljivosti, malomarno ravnanje v zvezi s predpisi o oddaji javnih naročil, določbami o Finančni uredbi in upravnimi in proračunskimi postopki in kršitve Kadrovskih predpisov. Po predložitvi tega dokumenta je Organ, pristojen za imenovanja, posredoval Disciplinski komisiji poročilo z dne 24. februarja 1999, v katerem je navedel sedem citiranih očitkov zoper tožečo stranko.

- 18 Z obrazloženim mnenjem z dne 9. marca 2000 je Disciplinska komisija presodila, da so očitki 1, 3, 4, 5 in 6 utemeljeni, zavrnila pa je očitka 2 in 7. Priporočila je, da se tožeči stranki izreče disciplinski ukrep iz člena 86(2)(d) Kadrovskih predpisov, namreč razvrstitev v nižji plačilni razred, in konkretno predlagala nazadovanje za dva plačilna razreda.

- 19 Dne 25. maja 2000 je Organ, pristojen za imenovanja, zaslišal tožečo stranko, ki je predložila pisna stališča.

20 Z odločbo z dne 5. aprila 2001 je Organ, pristojen za imenovanja, izrekel disciplinski ukrep razvrstitve v nižji plačilni razred za en razred z učinkom od 1. maja 2001. Pri tem se je skliceval na mnenje Disciplinske komisije, ki je očitke 1, 3, 4, 5 in 6 štela za utemeljene, in potrdil njene očitke. V skladu s to disciplinsko odločbo je mogoče očitke zoper tožečo stranko povzeti tako:

- napačno poklicno vedenje in velika malomarnost v zvezi z upoštevanjem pravil finančnega poslovanja, zlasti pri pripravi in izvajanju pogodbe o varovanju, sklenjene oktobra 1992 med Komisijo in podjetjem IMS/Group, zlasti zaradi udeležbe tožeče stranke pri pripravi dodatka k tej pogodbi, katerega določbe naj bi kršile pogoje javnega razpisa in razpisne dokumentacije, kot naj bi jih odobril Svetovalni odbor, in finančne interese Komisije (očitka 1 in 3);

- velika malomarnost zaradi opustitve obveznega posvetovanja s Svetovalnim odborom glede zadevnega dodatka s kršitvijo člena 111 splošnih pravil za izvajanje Finančne uredbe (očitek 4);

- zloraba pri uporabi pogodbe o varovanju z namenom zaposlitve številnih oseb v Varnostnem uradu, drugih oddelkih Komisije in drugih službah za izvajanje administrativnih ali drugih nalog na podlagi pogodb o zaposlitvi podjetja IMS/Group 4, s kršitvijo pogodbe o zaposlovanju varnostnikov, postopkov, predvidenih za zaposlovanje osebja, in določb ustreznih proračunskih smernic, brez odobritve pristojnih služb ali njihove obvestitve, kot protistoritev za plačilo predvidenih nadur v okviru dejavnosti varovanja, ob upoštevanju olajševalne okoliščine, da naj bi v Varnostnem uradu kronično primanjkovalo osebje in da naj ta praksa takrat ne bi bila neobičajna (očitek 5);

— opravljanje njenih nalog, ki ni bilo izključno v skladu z interesi Skupnosti, s čimer je kršila člen 11(1) Kadrovskih predpisov (očitek 6);

21 Glede očitka 2 odločba z dne 5. aprila 2001 določa:

„Po potrebi Organ za imenovanje ponovno uvede disciplinski postopek v skladu s členom 11 Priloge IX Kadrovskih predpisov, še zlasti, če bi se v sodnem postopku, ki teče, [...] izkazalo, da se je s ponudbo podjetja IMS/Group 4 manipuliralo po 28. avgustu 1992 in pred predložitvijo dokumentov Svetovalnemu odboru.“

22 Tudi disciplinski postopek proti gospodu Eveillardu se je končal z izrekom disciplinskega ukrepa. Zoper to odločbo je bila pri Sodišču prve stopnje vložena tožba v zadevi T-258/01, Eveillard proti Komisiji. Nasprotno do končne odločbe ni prišlo v primeru gospoda De Haana, ki je dne 30. avgusta 2000 umrl, malo za tem, ko je bilo predloženo mnenje Disciplinske komisije, ki se je nanašalo nanj.

23 Dne 29. maja 2001 je tožeča stranka v skladu s členom 90(2) Kadrovskih predpisov vložila pritožbo zoper odločbo Organa, pristojnega za imenovanja, z dne 5. aprila 2001.

24 Z odločbo z dne 10. septembra 2001 je Organ, pristojen za imenovanja, zavrnil pritožbo tožeče stranke. V svoji odločbi je potrdil utemeljenost očitkov zoper tožečo stranko, pri tem pa je na njene navedbe odgovoril z nekaj pojasnili. Prvič je Organ, pristojen za imenovanja, glede očitkov 3 in 4, ki se nanašata na pripravo spornega dodatka in manjkajoče posvetovanje s Svetovalnim odborom, domneval, da naj bi bile napake v vedenju tožeče stranke v tem, da naj ta v nasprotju z zahtevo iz člena 21 Kadrovskih predpisov ne bi svojih nadrejenih obvestila o dolžnosti posvetovanja s

Svetovalnim odborom in naj jih ne bi opozorila na to, da naj bi sporni dodatek kršil finančne interese Komisije. Drugič naj bi bilo treba tožeči stranki očitati, kar zadeva očitek 5 glede zlorabe pri uporabi pogodbe o varovanju, da naj svojih nadrejenih ne bi obvestila o njej poznanih nepravilnostih o tem, da naj bi njen sodelavec, gospod Burlet, opravljale le administrativne naloge, za kar pa naj bi bil plačan od podjetja, kateremu je bilo oddano javno naročilo varovanja. Tretjič naj tožeča stranka, kar zadeva očitek 6 glede opravljanja njenih nalog, ki ni bilo izključno v skladu z interesi Skupnosti, s kršitvijo člena 11(1) Kadrovskih predpisov, ne bi opozorila svojih nadrejenih na posledice izostalega posvetovanja s Svetovalnim odborom, čeprav naj bi bilo vodji finančne enote jasno, da bo vsebina dodatka pripeljala do izkrivljanj konkurence.

- 25 Z odločbo z dne 10. septembra 2001 je Organ, pristojen za imenovanja, tožeči stranki ponudil odškodnino v višini 500 evrov zaradi nepremoženjske škode, ki naj bi kot posledica dalj časa trajajoče negotovosti nastala s tem, da naj bi med zadnjim mnenjem Disciplinske komisije, ki naj bi ga ta predložila v disciplinskem postopku – namreč mnenje z dne 4. julija 2000 v postopku proti gospodu Eveillardu – in odločbo Organa, pristojnega za imenovanja, ki se nanaša na tožečo stranko, preteklo devet mesecev.

Kazenski postopek pred belgijskimi sodišči

- 26 Dne 23. aprila 1998, po poročilu o preiskavi UCLAF, je Komisija pri bruseljskem procureur du roi (državni tožilec) prijavila domnevne nepravilnosti pri oddaji javnega naročila in pri izvajanju pogodbe o varovanju. Ta prijava, ki ji je bilo priloženo poročilo UCLAF z dne 12. marca 1998, se je sklicevala na pogoje oddaje javnega naročila, zlasti na mogoče manipuliranje s ponudbo podjetja IMS/Group 4, in na sestavo dodatkov pogodbe, manjkajoče posvetovanje s Svetovalnim odborom, vprašanje, ali naj bi bile storitve dejansko opravljene, in na vprašanje, ali je bil zakonit postopek zaposlovanja osebja, ki je po pogodbi prejemale plačilo.

- 27 Dne 1. marca 2001 je Evropska skupnost, ki jo je zastopala Komisija, kot civilna stranka vstopila v postopek, ki je pred belgijskimi sodišči potekal proti tožeči stranki in proti gospodoma Eveillardu in Alexandru, pri čemer je bil zadnji izvršilni direktor podjetja, ki mu je bilo oddano javno naročilo.
- 28 Dne 27. marca 2001 je bruseljski procureur du roi predlagal ustavitev postopka po vložitvi obtožnice.
- 29 Dne 4. maja 2001 je Komisija preiskovalnemu sodniku predlagala izvedbo dodatnih preiskav, kar pa je bilo zavrnjeno s sklepom z dne 31. maja 2001.
- 30 Dne 15. junija 2001 se je Komisija zoper ta sklep pritožila. S sodbo z dne 6. avgusta 2001 je Chambre des mises en accusation pri Cour d'appel de Bruxelles pritožbo Komisije razglasilo za neutemeljeno.
- 31 S sklepom z dne 19. marca 2002 je Chambre du conseil pri Tribunal de première instance de Bruxelles zavrnilo predloge Komisije, vložene na obravnavi dne 12. marca 2002. Chambre du conseil je presodilo, da naj prepozna vložitev te vloge nikakor ne bi bila upravičena in da naj ne bi obstajali nobeni obremenilni dokazi v zvezi z navedenimi dejanskimi stanji kaznivega dejanja.
- 32 Zoper ta sklep se je Komisija dne 2. aprila 2002 pritožila pri Cour d'appel de Bruxelles.

- 33 Procureur général pri Cour d'appel de Bruxelles je dne 30. aprila 2002 Chambre des mises en accusation pri Cour d'appel predlagalo, naj pritožbo Komisije razglasi za neutemeljeno, ker naj po njegovem mnenju ne bi obstajali nikakršni obremenilni dokazi zoper obtožence.
- 34 S sodbo z dne 28. maja 2002 je Chambre des mises en accusation pri Cour d'appel de Bruxelles razglasilo pritožbo Komisije za neutemeljeno. Zoper obtožence naj ne bi obstajali obremenilni dokazi v zvezi s točkami obtožnice, zlasti kar zadeva spremembo ponudbe, pripravo spornega dodatka in fakturiranje tujih storitev v okviru izvajanja pogodbe o varovanju. Poleg tega naj Komisija ne bi dokazala, da je utrpela škodo. Ker Komisija zoper to sodbo ni vložila kasacijske pritožbe, je postala pravnomočna.

Postopek in predlogi strank

- 35 Z vlogo, vloženo v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje dne 10. decembra 2001, je tožeča stranka vložila to tožbo.
- 36 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje (peti senat) odločilo, da začne ustni postopek. V okviru ukrepov procesnega vodstva je Sodišče prve stopnje pozvalo stranki, naj predložita določene dokumente in naj pisno odgovorita na določena vprašanja. Zlasti je Sodišče prve stopnje pozvalo Komisijo, naj predloži disciplinski spis tožeče stranke. Stranki sta se na te pozive odzvali v za to določenem roku.

37 Stranki sta na javni obravnavi dne 2. decembra 2003 podali ustne navedbe in sta odgovorili na vprašanja, ki jima jih je postavilo Sodišče prve stopnje.

38 Na obravnavi je tožeča stranka na eno od vprašanj Sodišča prve stopnje odgovorila, da naj bi znesek, ki ga zahteva kot nadomestilo za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, znašal 37.500 evrov. Prav tako je Komisija kot odgovor na eno od vprašanj Sodišča prve stopnje umaknila svojo trditev, da naj bi bil tožbeni predlog v zvezi z domnevno škodo, ki naj bi jo utrpela tožeča stranka, nedopusten, ker naj bi bil prvič postavljen na stopnji replike.

39 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— razglasi za nično odločbo Organa, pristojnega za imenovanja, z dne 5. aprila 2001;

— naloži toženi stranki plačilo 37.500 evrov kot nadomestilo za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpela;

— naloži toženi stranki plačilo stroškov.

40 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— zavrne tožbo;

— odloči o stroških glede na pravno stanje.

Pravo

I – Predlog za razglasitev ničnosti

- 41 Tožeča stranka v utemeljitev svojega predloga za razglasitev ničnosti prvič navaja kršitev postopkovnih pravil in pravic obrambe v disciplinskem postopku; drugič, očitno napačno presojo dejanj, ki se ji očitajo; tretjič, kršitev prepovedi diskriminacije, in četrto, kršitev načela zaupanja v pravo ter načela dobre vere in poštenja.

A – Prvi tožbeni razlog: kršitev postopkovnih pravil in pravic obrambe v disciplinskem postopku

- 42 Tožeča stranka navaja, da naj bi imel disciplinski postopek postopkovne pomanjkljivosti, ki naj bi izhajale iz kršitve Organa, pristojnega za imenovanja določb Kadrovskega predpisa, ki urejajo ta postopek, in iz kršitve pravic obrambe. Navaja naslednje očitke: prekomerno zavlačevanje pri izreku ukrepa, neprekinitev disciplinskega postopka kljub obstoju kazenskega postopka, prepozen in nepopoln dostop do spisa, nepopoln spis in opustitev obveščanja o pomembnih dokumentih in opustitev zaslišanja pomembnih prič.

1. Zamuda pri izreku ukrepa

Trditve strank

- 43 Tožeča stranka navaja, da naj bi ji bil ukrep izrečen več kot osem let po dejanjih, ki se ji očitajo, čeprav naj bi v tem vmesnem obdobju brez pripomb s strani uprave še naprej opravljala naloge in še naprej vodila svojo enoto.
- 44 Komisija opozarja, da naj Kadrovski predpisi glede disciplinske ureditve za uradnike ne bi določali zastaralnega roka glede uvedbe disciplinskega postopka.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 45 Kadrovski predpisi v členih od 86 do 89 in v Prilogi IX glede disciplinske ureditve za uradnike Skupnosti ne določajo nobenega roka za uvedbo disciplinskega postopka zoper uradnika, ki se mu očita kršitev njegovih delovnih obveznosti. V tem smislu poudarja, da lahko zastaralni rok izpolni svoj namen zagotovitve pravne varnosti le, če ga zakonodajalec Skupnosti določi vnaprej (sodbi Sodišča prve stopnje z dne 17. oktobra 1991 v zadevi de Compte proti Parlamentu, T-26/89, Recueil, str. II-781, točka 68, in z dne 30. maja 2002 v zadevi Onidi proti Komisiji, T-197/00, RecFP, str. I-A-69 in II-325, točka 88).

46 Sodišče pa je, da bi se izognilo morebitnim neugodnim posledicam neobstoja zastaralnega roka za izvajanje pooblastil uprave, odločilo, da naj bi bilo Komisiji, dokler tak zastaralni rok ne bi bil določen, s temeljno zahtevo po pravni varnosti onemogočeno, da bi neomejeno dolgo čakala, preden bi uporabila svoja pooblastila, in da naj se zato sodnik Skupnosti pri preizkusu očitka, ki bi se opiral na prepozno delovanje Komisije, ne bi smel zadovoljiti z ugotovitvijo, da naj ne bi obstajal zastaralni rok, ampak bi moral prav tako preizkusiti, ali naj ne bi Komisija prepozno postala dejavna (sodbe Sodišča z dne 14. julija 1972 v zadevi Geigy proti Komisiji, 52/69, Recueil, str. 787, točka 21, o pooblastilu Komisije, da ob kršitvah pravil o konkurenci naloži globe, in z dne 24. septembra 2002 v zadevah Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji, C-74/00 P in C-75/00 P, Recueil, str. I-7869, točka 140, o nadzoru pomoči, odobrenih v skladu s Pogodbo ESPJ).

47 Kar podrobneje zadeva disciplinsko ureditev za uradnike Skupnosti, Kadrovski predpisi sicer ne določajo nikakršnega roka za uvedbo disciplinskega postopka, vendar v členu 7 Priloge IX določajo stroge roke za njegov potek. V skladu z ustaljeno sodno prakso ti roki sicer niso prekluzivni, vendar pomenijo pravila dobrega upravljanja, ki naj v interesu uprave in uradnikov preprečijo neupravičeno zavlačevanje s sklepom, ki konča disciplinski postopek (sodbe Sodišča z dne 4. februarja 1970 v zadevi Van Eick proti Komisiji, 13/69, Recueil, str. 3, z dne 29. januarja 1985 v zadevi F proti Komisiji, 228/83, Recueil, str. 275, in z dne 19. aprila 1988 v zadevah M proti Svetu, 175/86 in 209/86, Recueil, str. 1891; sodba de Compte proti Parlamentu, navedena zgoraj, točka 88). Iz te želje po dobrem upravljanju, ki jo razglša zakonodajalec Skupnosti, izhaja, da so disciplinski organi zavezani, da disciplinski postopek vodijo preudarno in da vsako dejanje v postopku izvedejo v primernem časovnem razmiku od prejšnjega ukrepa (sodbi Sodišča prve stopnje z dne 26. januarja 1995 v zadevi D proti Komisiji, T-549/93, RecFP, str. I-A-13 in II-43, točka 25, in zgoraj navedena sodba Onidi proti Komisiji, točka 91). Če take primernosti, ki jo je mogoče presojati le na podlagi vsakokratnega posameznega primera, ni, to lahko povzroči ničnost prepoznih ukrepov (zgoraj navedeni sodbi D proti Komisiji, točka 25, in de Compte proti Parlamentu, točka 88).

- 48 Ta dolžnost preudarnosti in upoštevanja primernega časovnega razmika velja tudi za uvedbo disciplinskega postopka, zlasti če je uprava izvedela za ravnanja in vedenje, ki bi lahko pomenili kršitve delovnih obveznosti uradnika, in sicer od trenutka, ko je za njih izvedela. Tudi če namreč ni določen zastaralni rok, so disciplinski organi kljub temu zavezani k temu, da uvedejo disciplinski postopek v primernem roku (sodba Sodišča prve stopnje z dne 19. junija 2003 v zadevi Voigt proti ECB, T-78/02, RecFP, str. I-A-165 in II-839, točka 64). Če se to ne zgodi, pri čemer je primernost tudi tu odvisna od okoliščin posameznega primera, lahko to neupoštevanje primernega roka povzroči nezakonnost disciplinskega postopka, ki ga je uprava prepozno uvedla, in lahko pripelje do razglasitve ničnosti na koncu tega postopka izrečenega disciplinskega ukrepa (primerjaj po analogiji sodbo Sodišča z dne 27. novembra 2001 v zadevi Z proti Parlamentu, C-270/99 P, Recueil, str. I-9197, točki 43 in 44; zgoraj navedeni sodbi D proti Komisiji, točka 25, in de Compte proti Parlamentu, točka 88).
- 49 Poleg tega je treba ugotoviti, da je kršeno načelo pravne varnosti, če uprava prekomerno zavlačuje z uvedbo disciplinskega postopka. Tako presoja ravnanj in vedenja, ki morebiti pomenijo kršitev obveznosti, zoper katero je treba disciplinsko ukrepati, s strani uprave in upoštevanje pravic obrambe uradnikov, je lahko zelo oteženo, če je med tem, ko so potekala ta ravnanja in vedenje, in začetkom disciplinske preiskave preteklo veliko časa. Po eni strani namreč obstaja verjetnost, da medtem niso več na voljo pomembne – obremenilne ali razbremenilne – priče ali dokumenti, po drugi strani pa se bodo vse prizadete osebe in priče težko spomnile na potek zadevnega primera in okoliščine v zvezi z njim. Tako je na primer v zadevnem primeru gospod De Haan, ki je, kot rečeno, nekoč vodil Varnostni urad, 30. avgusta 2000 umrl, kar je dolgo po dejanjih, ki bremenijo tožečo stranko, ampak še pred dokončanjem disciplinskega postopka, ki se nanaša nanjo.
- 50 Tako Sodišče prve stopnje v tem primeru preizkusa utemeljenosti tega očitka ne more omejiti na ugotovitev, da na zadevnem področju ni določen rok. Veliko bolj je treba preizkusiti, ali je Komisija prepozno postala dejavna.

- 51 Pogodba o varovanju, katere sklenitev in izvajanje sta pripeljala do disciplinskega postopka zoper tožečo stranko, je bila podpisana oktobra 1992. Tudi priprava in vključitev spornega dodatka k pogodbi, pri čemer je bila udeležena tožeča stranka in ki sta predmet očitka 3 zoper njo, sta potekali oktobra 1992. Posvetovalni zaznamek v zvezi s tem dodatkom, katerega neposredovanje je po navedbah Organa, pristojnega za imenovanja, predmet očitka 4, se je ponovno pojavil leta 1993 in bi moral biti po mnenju Komisije najpozneje takrat posredovan Svetovalnemu odboru. Kar zadeva dogodke, ki so predmet očitka 5, s katerim se uveljavlja kršitev tožeče stranke zoper njeno dolžnost obvestitve svojih nadrejenih o tem, da naj bi njen sodelavec, gospod Burlet, opravljal administrativne naloge, čeprav naj bi bil ta plačan v okviru pogodbe o varovanju, je treba ugotoviti, da se je gospod Burlet, ki je že od 15. julija 1992 do 15. marca 1993 kot pomočnik delal v Varnostnem uradu, dne 16. marca 1993 zaposlil pri IMS/Group 4 kot administrativni delavec za izvajanje administrativnih nalog pri Komisiji, v tej vlogi pa je bil pri Varnostnem uradu dejaven le do 16. maja 1993, po tem pa je pri IMS/Group 4 večkrat izkoristil neplačan dopust.
- 52 Iz spisa izhaja, da je Komisija že dolgo pred uvedbo disciplinskega postopka izvedela za domnevne nepravilnosti pri sklenitvi in izvajanju pogodbe o varovanju. Iz administrativnega poročila o preiskavi gospoda Reichenbacha z dne 14. julija 1998 (str. 13) namreč izhaja, da je bil kabinet predsednika Komisije v začetku leta 1993 obveščen o domnevnih nepravilnostih v zvezi s pogodbo o varovanju. Januarja 1993 je Finančni nadzor odklonil sopodpis z obrazložitvijo, da naj bi bila plačila predvidena v belgijskih frankih in ne v ekujih (glej točko 10). Ta odklonitev sopodpisa je pripeljala do delne razveljavitve spornega dodatka s podpisom pogodbenega dodatka z dne 27. januarja 1993 (glej točko 11). Dne 17. februarja 1993 je Generalni direktorat za finančni nadzor Komisije uvedel revizijo glede dejavnosti Varnostnega urada in oddaje pogodbe o varovanju. Končno poročilo Generalnega direktorata za finančni nadzor z dne 7. julija 1993 navaja kršitve zoper postopke nadzora in odobritve finančnih transakcij in pogodb in dogovorov ter obravnava predvsem spremembe pogodbe o varovanju, predložene Svetovalnemu odboru, ki jih glede na to poročilo Svetovalni odbor ni odobril, ki naj bi kršile besedilo in pogoje pogodbe in ki naj bi pripeljale do povečanja stroškov storitev in

do izkrivljanj konkurence. Administrativno poročilo o preiskavi z dne 14. julija 1998 se sklicuje na to revizijo iz julija 1993, pri čemer poudarja, da naj bi revizija govorila o „občutnih težavah“, da pa naj posledično vseeno ne bi bili sprejeti nobeni administrativni ali disciplinski ukrepi, če se ne upošteva, da naj gospod Eveillard ne bi več opravljal nalog vodje področja „Varnost Bruselj“.

53 Šele dne 29. julija 1998 je Organ, pristojen za imenovanja, uvedel disciplinski postopek zoper tožečo stranko. Uvedba disciplinskega postopka je tako sledila skoraj šest let po dejanjih, ki so ji bila očitana. Disciplinski ukrep je bil nato ponovno izrečen šele dne 5. aprila 2001, torej skoraj tri leta po uvedbi disciplinskega postopka.

54 Ker so bila dejanja, ki se očitajo tožeči stranki, storjena v oktobru 1992 in je Komisija za zadevne domnevne nepravilnosti izvedela najpozneje med januarjem in julijem 1993, je prepozno postala dejavna, ker je šele dne 29. julija 1998 uvedla disciplinski postopek zoper tožečo stranko. Ta kršitev Komisije zoper dolžnost, da uvede disciplinski postopek v primernem roku, pomeni očitno kršitev načel pravne varnosti in dobrega upravljanja in kršitev pravic obrambe tožeče stranke, zato je ta disciplinski postopek pomankljiv.

55 Iz tega izhaja, da je ta očitek utemeljen.

2. Nprekinitev disciplinskega postopka do dokončanja sodnega postopka

Trditve strank

- 56 Tožeča stranka navaja, da naj Organ, pristojen za imenovanja, ne bi ugodil njenim večkrat postavljenim predlogom za prekinitev disciplinskega postopka do zaključka kazenskega postopka, ki poteka proti njej pred belgijskimi sodišči. Bilo naj bi jasno, da bo ta postopek povzročil ustavitev.
- 57 Komisija opozarja, da naj disciplinski in kazenski postopki ne bi imeli istega cilja, saj naj bi se kazenski postopek nanašal na morebitne kršitve kazenskega zakonika, disciplinski postopek pa na kršitve določenih dolžnosti, navedenih v Kadrovskih predpisih, ki naj po definiciji ne bi imele kazenskega značaja, poleg tega pa naj bi lahko disciplinski ukrepi zadevali le delovno razmerje med zadevno osebo in njenim delodajalcem. Disciplinski postopek zoper uradnike naj ne bi bil sodni, ampak upravni postopek (sklep Sodišča z dne 16. julija 1998 v zadevi N proti Komisiji, C-252/97 P, Recueil, str. I-4871, točka 52).
- 58 Na ustni obravnavi je Komisija na eno od vprašanj Sodišča prve stopnje odgovorila, da naj v zadevnem primeru ne bi šlo za prekrivanje kazenskega postopka z disciplinskim, ker naj bi postopka obravnavala različne dogodke, ki naj bi se jih pravno različno kvalificiralo. Predmet kazenskega postopka naj bi bil predvsem preizkus, ali je tožeča stranka storila kaznivo dejanje ponarejanja, uporabe ponarejenih listin ali goljufije, medtem ko naj bi se z disciplinskim postopkom sankcioniralo malomarno ravnanje in opustitve, ki pomenijo kršitve delovnih

obveznosti tožeče stranke. Zato je Organ, pristojen za imenovanja, v disciplinskem postopku odločil, da loči disciplinskopravno presojo od kazenskopravne. Komisija končno navaja, da bi se s prekinitvijo disciplinskega postopka do dokončanja kazenskega postopka prvi občutno zavlekel.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 59 Člen 88(5) Kadrovskih predpisov določa: „Če [...] uradnika za ta dejanja kazensko preganjajo, se končna odločitev sprejme šele po pravnomočnosti sodbe sodišča, ki je obravnavalo zadevo.“ Iz te določbe izhaja, da Organ, pristojen za imenovanja, ne sme sprejeti končne odločitve glede pravnega položaja uradnika v disciplinskopravnem pogledu glede ravnanj, ki so hkrati predmet kazenskega postopka, dokler odločitev kazenskega sodišča, ki obravnava zadevo, ne postane pravnomočna (sodba Sodišča prve stopnje z dne 13. marca 2003 v zadevi Pessoa e Costa proti Komisiji, T-166/02, RecFP, str. I-A-89 in II-471, točka 45). V nasprotju s členom 7(2) Priloge IX h Kadrovskim predpisom, v skladu s katerim se v primeru kazenskega postopka Disciplinska komisija lahko odloči, da ne bo sprejela mnenja, dokler sodišče ne izda odločbe, tako člen 88(5) Kadrovskih predpisov Organu za imenovanja, ki mora sprejeti končno odločitev glede uradnika, zoper katerega je uveden disciplinski postopek, ne daje diskrecijske pravice (sodba Sodišča prve stopnje z dne 19. marca 1998 v zadevi Tzoanos proti Komisiji, T-74/96, RecFP, str. I-A-129 in II-343, točki 32 in 33).

- 60 Kot izhaja iz disciplinskega spisa tožeče stranke, je ta predsedujočega Disciplinske komisije z dopisom z dne 8. aprila 1999 opozorila na to, da naj bi bila očitno v disciplinskem postopku najprej potrebna odločitev o utemeljenosti obtožb, ki naj bi bile zoper njo vložene v kazenskopravnem pogledu pred belgijskimi sodišči, in v skladu s členom 88(5) Kadrovskih predpisov predlagala, da se disciplinski postopek do dokončanja kazenskopravnih preiskav prekine. Na podlagi tega dopisa je

predsedujoči Disciplinske komisije z dopisom z dne 23. aprila 1999 zaprosil Generalni direktorat za kadrovske in administrativne zadeve Komisije za informacije o obstoju, obsegu in stanju zadevnega kazenskega postopka. Z dopisom z dne 4. maja 1999 je ta generalni direktorat zahteval informacije še od UCLAF. UCLAF je z dopisom z dne 28. maja 1999 potrdila, da naj bi predložitev zadeve bruseljskemu procureur du roi dne 23. aprila 1998 s strani Generalnega sekretariata Komisije dne 19. maja 1998 povzročila začetek preiskovalnega postopka pri belgijskem preiskovalnem sodniku gospodu Van Espenu. Z dopisom z dne 25. maja 2000 je tožeča stranka ponovno predlagala, da se disciplinski postopek do dokončanja kazenskega postopka prekine.

- 61 Kazenski postopek zoper tožečo stranko se je končal s sodbo Chambre des mises en accusation pri Cour d'appel de Bruxelles z dne 28. maja 2002. S tem je ta sodba belgijskih sodišč postala pravnomočna, saj Komisija ni vložila kasacijske pritožbe.
- 62 Disciplinski postopek zoper tožečo stranko pa se je končal pred 28. majem 2002, dnevom izdaje sodbe Chambre des mises en accusation pri Cour d'appel de Bruxelles. Organ, pristojen za imenovanja, je namreč odločbo, s katero je bil tožeči stranki izrečen disciplinski ukrep, izdal dne 5. aprila 2001. Dne 10. septembra 2001 je zavrnil pritožbo tožeče stranke, ki jo je ta vložila dne 29. maja 2001 v skladu s členom 90(2) Kadrovskih predpisov, in ohranil v veljavi svojo odločbo.
- 63 Komisija navaja, da naj se kazenski in upravni postopek ne bi prekrivala, tako da naj ne bi bila zavezana, da s končno odločitvijo zoper tožečo stranko v okviru disciplinskega postopka počaka do dokončanja kazenskega postopka. Zato je treba preizkusiti, ali so bila dejanja, ki so bila predmet kazenskega pregona, in dejanja, ki

so bila sankcionirana v okviru disciplinskega postopka, ista (zgoraj navedeni sodbi Tzoanos proti Komisiji, točka 35, in Onidi proti Komisiji, točka 81).

- 64 Komisija je dne 23. aprila 1998 pri bruseljskem procureur du roi vložila prijavo zaradi domnevnih nepravilnosti pri oddaji javnega naročila in pri izvajanju pogodbe o varovanju (glej točko 26). Ta prijava, ki ji je bilo priloženo poročilo UCLAF z dne 12. marca 1998, se je sklicevala na pogoje oddaje javnega naročila, zlasti na možno manipuliranje s ponudbo podjetja IMS/Group 4, in na sestavo dodatkov pogodbe, manjkajoče posvetovanje s Svetovalnim odborom, vprašanje, ali so bile storitve dejansko opravljene, in vprašanje, ali je bil zakonit postopek zaposlovanja osebja, ki je po pogodbi prejemalo plačilo.
- 65 Na podlagi te prijave in ukrepov, ki jih je določil preiskovalni sodnik, je Office central pour la répression de la corruption (centralni urad za boj proti korupciji) bruseljske kriminalistične policije dne 21. junija 2000 izdal skupno poročilo, ki je vsebovalo rezultate opravljene podrobne preiskave o tej zadevi. V tem poročilu je komisar L. bruseljske kriminalistične policije zavzel stališče, da naj, prvič, ne bi bilo dokazano, da naj bi bila ponudba podjetja IMS/Group 4 spremenjena, drugič naj bi sicer bil podpisan dodatek, s katerim naj bi bila pogodba bistveno spremenjena, vendar naj bi bil Finančni nadzor o tem pred podpisom obveščen, čeprav naj sočasno ne bi bil popolnoma upoštevan postopek predhodnega nadzora, in tretjič naj bi dejansko nekateri uslužbenci podjetja IMS/Group 4, ki naj bi bili za svoje storitve plačani v okviru pogodbe o varovanju, za Komisijo opravljali naloge, ki naj s to pogodbo ne bi imele nič skupnega, vendar naj bi bila ta zloraba pri uporabi pogodbe, ki naj bi bila takrat razširjena, Komisiji zelo dobro poznana.
- 66 Komisija je v svoji prijavi premoženjskopравnega zahtevka z dne 1. marca 2001 pred preiskovalnim sodnikom navajala, da naj bi s ponareditvijo listin v okviru javnega

razpisa kot tudi s fakturiranjem storitev, ki naj bi jih zagotovile osebe, ki naj v okviru pogodbe o varovanju ne bi opravile nobenih nalog, utrpela škodo.

- 67 Procureur du roi je v svojem predlogu z dne 27. marca 2001, da se kazenski postopek ustavi po vložitvi obtožnice, sklenil, da naj zoper tožečo stranko in ostala obtoženca, gospoda Eveillarda in Alexandra, ne bi obstajalo zadosti dokazov, kolikor naj bi šlo, prvič, za ponarejanje javnih ali zasebnih listin, drugič, za manipulacije v okviru javnega razpisa, in tretjič, kar naj bi zadevalo sodelavce, katerim naj ne bi bilo dodeljeno izvajanje pogodbe o varovanju, vendar pa naj bi bili na njeni podlagi plačani.
- 68 V svoji sodbi z dne 6. avgusta 2001 je Chambre des mises en accusation pri Cour d'appel de Bruxelles navedlo, da naj bi bile sporne finančne transakcije, prvič, delno odobrene s strani Svetovalnega odbora, delno s strani Finančnega nadzora, drugič naj bi se pogodba o varovanju uporabljala z zlorabo pred očmi Komisije in ob njenem vedenju o tem, katere službe naj bi to prakso vpeljale in odobravale.
- 69 V svojem sklepu z dne 19. marca 2002 je Chambre du conseil pri Tribunal de première instance de Bruxelles navedlo, da naj ne bi obstajali obremenilni dokazi v zvezi z navedenim dejanskim stanom kaznivih dejanj, zlasti naj ne bi spis vseboval nobenega napotila k temu, da naj bi tožeča stranka in obtoženca, gospoda Eveillard in Alexandre, ravnali s kakršnim koli goljufivim namenom.

- 70 Končno je s sodbo z dne 28. maja 2002 Chambre des mises en accusation pri Cour d'appel de Bruxelles razglasilo pritožbo Komisije z dne 2. aprila 2002 zoper sklep z dne 19. marca 2002 za neutemeljeno. Z njo je Cour d'appel de Bruxelles ugotovilo, da naj zoper obtožence ne bi obstajali obremenilni dokazi v zvezi s točkami obtožnice glede spremembe ponudbe, priprave spornega dodatka in fakturiranjem storitev v okviru pogodbe o varovanju, ki naj ne bi imele z njenim izvajanjem nobene zveze.
- 71 Iz vsega navedenega izhaja, da je mogoče vedenje, ki je bilo predmet kazenskega postopka, razdeliti v tri skupine: prvič, pogoje, pod katerimi je bila oddana pogodba o varovanju, zlasti domnevna manipulacija s ponudbo, ki je bila na koncu upoštevana; drugič, priprava in vključitev dodatka, ki spreminja vsebino pogodbe, in izostanek posvetovanja s Svetovalnim odborom in tretjič, vprašanje, ali so bili sodelavci v okviru pogodbe o varovanju plačani za storitve, ki niso spadale med naloge, določene v tej pogodbi.
- 72 Prva skupina dejstev, ki se nanaša na domnevno manipuliranje s ponudbo, se pokriva s predmetom očitka 2, ki ga je Organ, pristojen za imenovanja, z zaznamkom z dne 23. septembra 1998 očitil tožeči stranki. Tega očitka pozneje Disciplinska komisija ni upoštevala in ga je v svojem mnenju z dne 9. marca 2000 zavrnila. Druga skupina dejstev, ki se nanaša na vključitev spornega dodatka in izostanek posvetovanja s Svetovalnim odborom, je bila predmet očitkov 3 in 4, ki ju je Organ, pristojen za imenovanja, uveljavljal zoper tožečo stranko v svoji odločbi z dne 5. aprila 2001, s katero ji je bil izrečen disciplinski ukrep, in potrdil v svoji odločbi z dne 10. septembra 2001, s katero je zavrnil pritožbo. Ustrezno navedenemu tretja skupina dejstev pomeni podlago za očitek 5, ki ga je prav tako Organ, pristojen za imenovanja, očitil tožeči stranki.
- 73 Zato je treba ugotoviti, da se je disciplinski postopek zoper tožečo stranko nanašal na ista dejanja kot kazenski postopek. Ker so bili izpolnjeni pogoji za uporabo člena

88(5) Kadrovskih predpisov, Komisija ne bi smela sprejeti končne odločbe v disciplinskem postopku zoper uradnika, dokler ne bi bila izdana pravnomočna sodba kazenskih sodišč.

74 Temu ne nasprotuje navedba Komisije, da so bila po eni strani zadevna dejstva v kazenskem postopku drugače kvalificirana kot v disciplinskem postopku in da po drugi strani malomarno ravnanje in opustitev, ki naj bi bila tožeči stranki konkretno očitana v disciplinskem postopku, ne pomenita kaznivega dejanja, ki bi lahko bilo sankcionirano v okviru ukrepov kazenskega pregona pred belgijskimi sodišči.

75 Podlaga za stališče Komisije je napačno razumevanje člena 88(5) Kadrovskih predpisov. S to določbo se namreč zasledujeta dva cilja. Po eni strani naj bi pomagala preprečiti vpliv na položaj zadevnega uradnika v kazenskem postopku, ki je zoper njega uveden na podlagi dejanj, ki so tudi predmet disciplinskega postopka znotraj njegove institucije (sodba Tzoanos proti Komisiji, navedena v točki 34). Po drugi strani omogoča prekinitev disciplinskega postopka do pravnomočnega dokončanja kazenskega postopka upoštevanje dejanskih ugotovitev kazenskega sodišča v disciplinskem postopku. Člen 88(5) Kadrovski predpisov ustvarja načelo, da kazenski postopek zavira disciplinski postopek, kar je upravičeno predvsem s tem, da imajo nacionalna kazenska sodišča večja pooblastila za preiskavo kot Organ, pristojen za imenovanja (sodba Sodišča prve stopnje z dne 21. novembra 2000 v zadevi A proti Komisiji, T-23/00, RecFP, str. I-A-263 in II-1211, točka 37). Zato je upravni organ v primerih, ko isto dejanje lahko izpolnjuje dejanski stan kaznivega dejanja in hkrati lahko pomeni kršitev disciplinskih obveznosti uradnika, vezan na sprejete ugotovitve kazenskega sodišča v kazenskem postopku. Ko kazensko sodišče ugotovi dejstva, lahko upravni organ po tem določi pravno opredelitev v okviru

disciplinske kršitve in pri tem zlasti preizkusi, ali izpolnjujejo dejanski stan kršitve delovnih obveznosti (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo A proti Komisiji, točka 35).

- 76 Končno je treba zavrniti navedbo Komisije, da bi zaradi prekinitve disciplinskega postopka prišlo do njegovega občutnega zavlačevanja in s tem do zavlačevanja končne ureditve pravnega položaja tožeče stranke. Ker je Komisija z uvedbo disciplinskega postopka zoper tožečo stranko čakala več kot pet let in pol, svoje odločitve, da ne bo najprej počakala dokončanja sodnega postopka, preden je v disciplinskem pogledu sprejela končno odločbo v primeru tožeče stranke, ni mogla upravičiti z nevarnostjo morebitnega zavlačevanja. Poleg tega je tožeča stranka dejansko večkrat predlagala prekinitvev disciplinskega postopka. Ker so belgijska kazenska sodišča sprejela odločitev v korist tožeče stranke o ustavitvi postopka, teh predlogov za prekinitvev ni mogoče šteti za taktiko zavlačevanja tožeče stranke, ki je imela interes, da se v disciplinskem postopku upošteva morebitno pravnomočno odločitev kazenskega sodišča, s katero bi se obtožbe zoper njo razglasile za neutemeljene.
- 77 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija kršila člen 88(5) Kadrovske predpise s tem, da je tožeči stranki izrekla disciplinski ukrep, ne da bi počakala na pravnomočno odločitev kazenskega sodišča, zato je očitke tožeče stranke utemeljen.
- 78 Po vsem navedenem je Komisija kršila postopkovne predpise, pravice obrambe ter načeli pravne varnosti in dobrega upravljanja. Prvi tožbeni razlog je zato utemeljen, ne da bi bilo treba preizkusiti nadaljnje očitke tožeče stranke.

B – Drugi tožbeni razlog: očitna napaka pri presoji dejanj, ki se očitajo tožeči stranki

1. Očitek 4: izostanek posvetovanja s Svetovalnim odborom

Trditve strank

79 Tožeča stranka navaja, da naj bi posvetovalni zaznamek za Svetovalni odbor glede zadevnega dodatka nesporno dejansko pripravila, in ta zaznamek naj bi gospod Eveillard parafiral, gospod De Haan pa podpisal. Ta zaznamek naj bi se založil v arhivu Varnostnega urada in naj zato iz razlogov, ki naj bi bili popolnoma neodvisni od njene volje, ne bi prispeł do naslovnika. Ko naj bi se ta zaznamek ponovno pojavil, naj bi svoje nadrejene obvestila o tem, da ga bo morala kljub zamudi odposlati; njeni nadrejeni naj bi ob popolnem poznavanju dejanskega stanja menili, da naj ne bi bilo potrebno, da se ga pošlje Svetovalnemu odboru in sama naj ne bi bila pristojna za to, da ravna v nasprotju z odločitvami svojih nadrejenih.

80 Po mnenju Komisije je jasno, da naj zadevni dodatek ne bi bil predložen v mnenje Svetovalnemu odboru, da naj tožeča stranka ne bi dokazala, da naj bi primerno obvestila svoje nadrejene o dolžnosti posvetovanja s Svetovalnim odborom, in da bi morala svoja opozorila pisno potrditi. Glede navedbe tožeče stranke, da naj ne bi bila pristojna za to, da ravna v nasprotju z odločitvami svojih nadrejenih, naj bi bilo treba napotiti na člen 21(3) Kadrovskih predpisov in na sodno prakso, po kateri naj ne bi bilo mogoče, da se uradnik sklicuje na odgovornost svojih nadrejenih, da bi se izognil lastni odgovornosti (zgoraj navedena sodba Tzoanos proti Komisiji, točka 188 in naslednje).

Presoja Sodišča prve stopnje

- 81 Predhodno posvetovanje s Svetovalnim odborom v skladu s členom 68 Uredbe za izvajanje Finančne uredbe je bilo glede zadevnega dodatka obvezno, saj so bili finančni pogoji pogodbe o varovanju s tem dodatkom bistveno spremenjeni. Tožeči stranki se je konkretno očitalo, da naj ta svojih nadrejenih ne bi primerno poučila o obveznosti posvetovanja s Svetovalnim odborom.
- 82 Vendar je nadrejeni tožeče stranke gospod Eveillard pred Disciplinsko komisijo potrdil, da naj bi ga tožeča stranka obvestila o obveznosti posvetovanja s Svetovalnim odborom o dodatku k pogodbi o varovanju. Komisija niti ne ugovarja, da je tožeča stranka novembra 1992 pripravila posvetovalni zaznamek za Svetovalni odbor o dodatku k pogodbi in da je gospod Eveillard ta zaznamek parafiral, gospod De Haan pa podpisal. Prav tako ni sporno, da je bil ta zaznamek založen v arhivu Varnostnega urada. Sporno ni niti to, da sta odločitev o tem, da se posvetovalnega zaznamka po tem, ko se je spet pojavil, ne pošlje Svetovalnemu odboru, sprejela nadrejena tožeče stranke gospoda De Haan in Eveillard.
- 83 Glede na navedeno je treba zavriniti stališče Komisije, da bi morala tožeča stranka svoja opozorila zapisati in da naj bi bila zato, ker tega ni storila, prav tako kot njeni nadrejeni odgovorna za to, da ni prišlo do posvetovanja s Svetovalnim odborom. Ker je tožeča stranka namreč pogodbo z njenimi dodatki posredovala Finančnemu nadzoru in pripravila posvetovalni zaznamek za Svetovalni odbor kot tudi svoje nadrejene ustno obvestila o obveznosti posvetovanja, je očitek, da naj svojih nadrejenih le zato ne bi primerno opozorila, ker naj tega ne bi storila pisno, neutemeljen.

- 84 To, da naknadno ni prišlo do posvetovanja s Svetovalnim odborom po tem, ko se je posvetovalni zaznamek januarja 1993 ponovno pojavil, ni preveč pomembno, ker bi bil polni učinek takega prepoznega posvetovanja le majhen. Ne le, da je bila pogodba o varovanju že na stopnji izvajanja, ampak je bil poleg tega dne 27. januarja 1993, potem ko je Finančni nadzor zavrnil sopodpis za en plačilni nalog, podpisan Dodatek 3 k pogodbi, s katerim so bile z učinkom od 1. februarja 1993 razveljavljene določbe Dodatka 1 o prilagoditvi v zvezi z nihanji menjalniškega tečaja med ekujem in belgijskim frankom.
- 85 S tem je neutemeljen očitke 4 glede odsotnosti posredovanja posvetovalnega zaznamka o zadevnem pogodbenem dodatku Svetovalnemu odboru.

2. Očitek 5: zloraba pri uporabi pogodbe o varovanju

Trditve strank

- 86 Glede očitka 5, ki se nanaša na zlorabo pri uporabi pogodbe o varovanju, še zlasti kar zadeva obveznost gospoda Burleta, da opravlja administrativne naloge, čeprav je bil plačan od podjetja, ki mu je bilo oddano javno naročilo, tožeča stranka navaja, da naj bi bila ta praksa tedaj razširjena, nadrejenim službam Komisije poznana in končno vpeljana in odobrena od Komisije. Nikakor naj ne bi prevzela odgovornosti za zaposlitev gospoda Burleta, kar naj tudi ne bi bilo v njeni pristojnosti, ker naj bi bila pristojna le za to, da izdaja potrdila za plačilo računov podjetja, ki mu je bilo oddano javno naročilo.

- 87 Komisija poudarja, da naj bi se tožeči stranki očitalo, da naj bi dopustila ali da naj bi bila udeležena pri uporabi pogodbe o varovanju z zlorabo, čemur naj tožeča stranka ne bi ugovarjala, ne pa, da naj bi bila odgovorna za zaposlitev sodelavcev, med drugim gospoda Burleta. To poznavanje dejstev in poleg tega okoliščina, da naj jih ne bi posredovala naprej in da naj se ne bi od njih primerno oddaljila, je predmet očitka 5. Trditvi tožeče stranke, da naj ne bi neposredno posegla v upravljanje s pogodbo o varovanju, Komisija nasprotuje s tem, da naj je položaj kot vodje finančnega oddelka Varnostnega urada ne bi odvezoval vsake odgovornosti v zvezi s tem, ampak naj bi bila prav zato zavezana, da svoje nadrejene obvesti o uporabi te pogodbe z zlorabo. Niti okoliščina, da naj bi bila taka praksa takrat „razširjena“, čemur Komisija ugovarja, naj zadevnemu vedenju ne bi vračala zakonitosti niti naj ne bi bila s tem tožeča stranka razrešena lastne odgovornosti.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 88 Pri zadevni praksi ni šlo za to, da bi bila pogodba o varovanju uporabljena za goljufivo plačevanje osebam, ki naj za Komisijo ne bi opravile nikakršnih storitev, ampak za to, da se je zaposlilo sodelavce v okviru te pogodbe, ki naj bi dejansko opravljali naloge pri Komisiji, ki pa so bile drugačne od tistih, predvidenih v pogodbi o varovanju.
- 89 Iz različnih dokumentov spisa izhaja, da je bilo zaposlovanje sodelavcev z namenom, da se v okviru izvajanja pogodbe o varovanju izpolnjujejo administrativne naloge, takrat razširjena praksa, ki je bila pri Komisiji splošno poznana. Tako je bila v odločbi o izreku disciplinskega ukrepa v korist tožeče stranke olajševalno upoštevana okoliščina, da „takratna praksa Varnostnega urada ni bila nenavadna“. V skupnem poročilu z dne 21. junija 2000 (str. 10), ki ga je pripravil kriminalistični

komisar L. Centralnega urada za boj proti korupciji bruseljske kriminalistične policije na podlagi njegovih preiskav, je v zvezi s tem zapisano: „[Ta domnevna zloraba pri uporabi pogodbe] je očitno potekala pred očmi in ob vedenju vseh, in sicer v splošno zadovoljstvo. Tako so službe Evropske komisije same tiste, ki so uvedle to prakso in jo odobravale“. Tudi z odločitvami belgijskih kazenskih sodišč je bilo dokazano, da so to prakso vpeljale in jo odobravale službe Komisije.

- 90 To, da je taka praksa pri Komisiji obstajala in bila splošno priznana, potrjuje tudi dopis z dne 5. oktobra 1987 takratnega generalnega direktorja za kadrovske in administrativne zadeve Komisije, gospoda Haya, gospodu De Haanu. V tem dopisu je šlo za razdelitev pristojnosti med Varnostnim uradom in Generalnim direktoratom za kadrovske in administrativne zadeve, sklicevalo pa se je na sejo Varnostnega odbora z dne 23. julija 1987. V njem piše: „Varnostni odbor je izhajal iz načela, da ,naj bo osebje intergarde, ki opravlja naloge varovanja in varnostne ali mešane naloge, podrejeno Varnostnemu uradu, ki naj skrbi tudi za upravljanje. Le sodelavci, ki opravljajo izključno administrativne dejavnosti, naj bodo podrejeni Generalnemu direktoratu za kadrovske in administrativne zadeve. Za to skupino sodelavcev se lahko po potrebi pripravi posebno pogodbo.“ Gospod Hay je ugotovil, da sicer „skoraj celotno varnostno osebje trenutno opravlja upravne in varnostne naloge, čeprav se njihov vsakokratni delež spreminja glede na kraj dela in/ali stavbo“, da pa je „delež osebja, ki opravlja izključno administrativne naloge, majhen“, in nadaljeval: „Ne zdi se mi primerno pripraviti posebnih pogodb, ki bi otežile upravljanje s proračunom in bi na koncu pripeljale do nasprotij glede pristojnosti, če bi se naloge katerega od teh zaposlenih tako spremenile, da bi zajemale ali več upravnih ali pa več nadzornih dejavnosti.“

- 91 Iz tega izhaja, da praksa zaposlitve sodelavcev, da v okviru pogodbe o varovanju opravljajo administrativne naloge, ni bila le poznana Komisiji in ni bila nenavadna, kot je zapisano v odločbi z dne 5. aprila 2001, ampak so jo pristojni generalni direktorati Komisije vpeljali in odobrivali in je bila del njihove kadrovske politike, da

bi se zmanjšalo kronično pomanjkanje sodelavcev, ki naj bi opravljali naloge služb Komisije.

- 92 Ni upravičeno očitati uradniku kategorije B, katerega naloge so v skladu s členom 5(1) Kadrovskih predpisov izvedbene naloge, ne pa upravne naloge, za katere so pristojni uradniki kategorije A, da je le zato kršil svoje delovne obveznosti, ker ni prijavil tega, da je podjetje, ki mu je bilo oddano javno naročilo varovanja, plačevalo sodelavca, čeprav so tako prakso uvedle službe Komisije in je bila splošno razširjena, nadrejene službe so jo spodbujale in, čeprav ni bila v skladu s predpisi, sama po sebi ni bila goljufive narave.
- 93 Iz tega in predvsem iz okoliščine, da tožeča stranka ni bila neposredno udeležena pri uvedbi te prakse in pri zaposlitvi gospoda Burleta, izhaja, da Organ, pristojen za imenovanja, ne more očitati tožeči stranki kršitev že zato, ker ni prijavil, da je njegov sodelavec gospod Burlet tri mesece opravljal izključno administrativne naloge in ga je za to plačevalo podjetje, ki mu je bilo oddano javno naročilo varovanja, ali ker se od tega ni primerno oddaljil.
- 94 Zato je očitek 5 glede zlorabe pri uporabi pogodbe o varovanju neutemeljen.

3. Očitek 1: napačno poklicno vedenje zaradi velike malomarnosti v zvezi z upoštevanjem pravil finančnega poslovanja

Trditve strank

- 95 Tožeča stranka poudarja, da naj bi iz revizijskega poročila gospoda De Moora izhajalo le nekaj pomanjkljivosti v zvezi z nepravilnim upravljanjem. Njegovi nadrejeni naj nikoli ne bi imeli pripomb in naj bi ga veliko bolj hvalili, kot izhaja iz njegovega ocenjevalnega poročila.
- 96 Komisija navaja, da naj tožeča stranka ne bi ugovarjala očitku 1. V ocenjevalnih poročilih, ki jih navaja, naj ne bi bilo govora o presoji ali označitvi dejanj, ki naj bi bila predmet disciplinskega postopka.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 97 Očitek 1 o napačnem poklicnem vedenju in veliki malomarnosti v zvezi z upoštevanjem pravil finančnega poslovanja, zlasti pri pripravi in izvajanju pogodbe o varovanju s podjetjem IMS/Group 4, ni samostojen očitek, ampak se nanaša na udeležbo tožeče stranke pri pripravi zadevnega dodatka in na izostalo posvetovanje s Svetovalnim odborom. Zato navedbe glede tega očitka niso samostojne, ampak so odvisne od navedb glede očitkov 3 in 4.

4. Očitek 6: Kršitev tožeče stranke člena 11(1) Kadrovskih predpisov, ker ni opravljala svojih nalog izključno v skladu z interesi Skupnosti

Trditve strank

- 98 Tožeča stranka zavrača trditve Organa pristojnega za imenovanja, da naj zato, ker naj ne bi opozorila svojih nadrejenih na posledice izostalega posvetovanja s Svetovalnim odborom, ne bi opravljala svojih nalog izključno v skladu z interesi Skupnosti.
- 99 Komisija meni, da naj bi dodatek k pogodbi o varovanju škodil finančnim interesom Skupnosti, čemur naj tožeča stranka ne bi ugovarjala.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 100 Ta očitek se nanaša na iste kršitve, kot so zajete z očitki 1, 3 in 4, zlasti na posledice nepravilnosti, ki se očitajo tožeči stranki, posebno na pripravo zadevnega dodatka in izostanek posvetovanja s Svetovalnim odborom. Zato ta očitek ni samostojen, ampak je odvisen od navedb k očitkom 1, 3 in 4.
- 101 Po vsem navedenem je tudi drugi tožbeni razlog utemeljen, ne da bi bilo treba ugotavljati utemeljenost očitka 3, ker je disciplinski ukrep, izrečen z izpodbijano odločbo, enoten in nedeljiv in temelji na očitkih, ki so bili v tej odločbi v okviru

enotne presoje ocenjeni kot utemeljeni (glej v tem smislu sodbi Sodišča prve stopnje z dne 9. julija 2002 v zadevi Zavvos proti Komisiji, T-21/01, RecFP, str. I-A-101 in II-483, točka 316, in z dne 11. septembra 2002 v zadevi Willeme proti Komisiji, T-89/01, RecFP, str. I-A-153 in II-803, točka 83).

- 102 Zato je treba ugotoviti, da je ta tožbeni predlog utemeljen, izpodbijano odločbo pa je treba razglasiti za nično, ne da bi bilo treba odločati o preostalih tožbenih razlogih, ki jih uveljavlja tožeča stranka.

II – Odškodninski predlog

Trditve strank

- 103 Tožeča stranka glede na potek te zadeve navaja, da naj bi utrpela občutno nepremoženjsko škodo, zlasti zaradi nadlegovanj določenih preiskovalcev, zaradi česar naj bi trpela že od leta 1992, in zaradi težkih obtožb zoper njo, ki naj bi bile razširjene tako znotraj Komisije kot tudi zunaj nje in naj bi škodovale njenemu ugledu in časti. Ozračje, ki naj bi ga Organ, pristojen za imenovanja, ustvaril z domnevami, naj bi vplivalo na njeno družabno in družinsko življenje. Poleg tega naj bi imel zaradi stresa na podlagi tega položaja zdravstvene težave. Kljub temeljiti preiskavi bruseljskega državnega tožilstva naj bi Komisija postopala zamudno, da bi zavlačevala kazenski postopek, ki bi ga oprostil vseh očitkov.
- 104 Tožeča stranka o določitvi višine škode, meni, da je znesek v višini 37.500 evrov pravičen in primeren. Sklicuje se tudi na napačno ravnanje Komisije, ki naj bi mu

izrekla disciplinski ukrep, in na to, da naj bi se čutila prisiljena v to, da v skladu s členom 90(2) Kadrovskih predpisov vloži pritožbo zoper odločbo, s katero naj bi bilo zavrnjeno njeno napredovanje v naziv B 2. Zaradi varovanja svojih interesov naj bi morala nositi tudi odvetniške stroške, katerih višino ocenjuje na 7736,81 evra.

- 105 Komisija tem navedbam nasprotuje predvsem s tem, da naj se uvedene preiskave ne bi moglo šteti za nadlegovanje, in trdi, da naj bi domnevno škodovanje časti tožeče stranke in njene zdravstvene težave, če bodo dokazane, izvirale iz dejstva, da naj bi s tem, ko naj ne bi izpolnjevala svojih delovnih obveznosti, tvegala uvedbo disciplinskega postopka. Pritožba tožeče stranke zoper odločbo, s katero je bilo zavrnjeno napredovanje, naj ne bi imela nič skupnega s to zadevo. Končno naj škoda ne bi bila dokazana in naj je zato tudi ne bi bilo treba nadomestiti. Kar zadeva trajanje preiskave, naj Kadrovski predpisi ne bi določali nikakršnega roka za uvedbo disciplinskega postopka, in če naj bi Organ, pristojen za imenovanja, ob začetku disciplinskega postopka moral izhajati iz tega, da naj bi bila zadevna oseba nedolžna, naj bi pozneje lahko odstopil od te domneve, če bi glede zadevne osebe ugotovil obremenilna dejstva.
- 106 Komisija pa naj bi bila še naprej pripravljena plačati znesek v višini 500 evrov kot nadomestilo za nepremoženjsko škodo, da bi tožeči stranki nadomestila dalj časa trajajočo negotovost med oddajo zadnjega mnenja Disciplinske komisije in izdajo končne disciplinske odločbe.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 107 V skladu z ustaljeno sodno prakso prevzamejo Skupnosti odgovornost, če so dejanja, ki se očitajo organom Skupnosti, protipravna, če je škoda dejansko nastala in če med dejanjem in to škodo obstaja vzročna zveza (sodbe Sodišča prve stopnje z dne

9. februarja 1994 v zadevi Latham proti Komisiji, T-3/92, RecFP, str. I-A-23 in II-83, točka 63; z dne 15. februarja 1996 v zadevi Ryan-Sheridan proti FEACVT, T-589/93, RecFP, str. I-A-27 in II-77, točka 141; z dne 28. septembra 1999 v zadevi Hautem proti EIB, T-140/97, RecFP, str. I-A-171 in II-897, točka 83, in zgoraj navedena sodba Willeme proti Komisiji, točka 94).

108 Kar zadeva prvi pogoj, torej protipravno dejanje organa Skupnosti, je Sodišče prve stopnje v tej sodbi ugotovilo, da je Komisija večkrat kršila Kadrovske predpise in načela disciplinskega postopka, kar se je konkretiziralo v sporni odločbi z dne 5. aprila 2001. To ravnanje Komisije je napaka organa, ki je primerna za to, da sproži njeno odgovornost. Zato je treba dalje preizkusiti, ali je navedena škoda dejansko nastala in ali med ravnanjem Komisije, ki se ji ga očita, in to škodo obstaja vzročna zveza.

109 Prvič, kar zadeva premoženjsko škodo, tožeča stranka v svojih vlogah ni vsebinsko utemeljila niti vrste niti obsega te škode. Napotila je le na odvetniške stroške, ki naj bi jih morala nositi zaradi varovanja svojih interesov, kot tudi na nepravilen izrek disciplinskega ukrepa in na to, da se je čutila prisiljena vložiti pritožbo zoper odločbo, s katero naj bi ji bilo zavrnjeno napredovanje. Kar zadeva odvetniške stroške, povrnitev stroškov, nastalih v kazenskem postopku, ni možna v okviru te zadeve, ker med domnevno škodo in napačnim ravnanjem Komisije ni vzročne zveze. Kar splošno zadeva finančne posledice uporabe disciplinskega ukrepa, zlasti izgubljeni dohodek na podlagi odločbe o razvrstitvi v nižji plačilni razred, mora Komisija v skladu s členom 233 ES sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe. Končno domnevna škoda v zvezi z zavrnitvijo napredovanja, ki jo uveljavlja tožeča stranka, ne zadeva tega postopka.

- 110 Po ustaljeni sodni praksi za nepremoženjsko škodo velja, da je razglasitev ničnosti upravnega akta, ki ga izpodbija uradnik, sama po sebi primerna in načelno zadostna odškodnina za škodo, ki jo je utrpel uradnik (sodbe Sodišča prve stopnje z dne 27. februarja 1992 v zadevi Plug proti Komisiji, T-165/89, Recueil, str. II-367, točka 118, in zgoraj navedeni sodbi Hautem proti EIB, točka 82, in Willeme proti Komisiji, točka 97). V tem primeru pa so bile v odločbi, izdani v okviru disciplinskega postopka, in v mnenjih organov uveljavljane obtožbe zoper tožečo stranko, ki so se izkazale za nepravilne. Poleg tega je Komisija uvedla disciplinski postopek s kršitvijo načela primerne roka, in disciplinski postopek je do izreka disciplinskega ukrepa trajal skoraj tri leta. Končno Komisija disciplinskega postopka ni prekinila do dokončanja kazenskega postopka zoper tožečo stranko. Te okoliščine so škodovala ugledu tožeče stranke in povzročile motnje v njenem zasebnem življenju ter tožečo stranko dolgo pustile v negotovosti. Pomenijo nepremoženjsko škodo, ki jo je treba nadomestiti. Ta škoda z razglasitvijo ničnosti izpodbijane odločbe ni bila primerno nadomeščena. Ta razglasitev ničnosti namreč v tem primeru ne more z učinkom za nazaj odpraviti nepremoženjske škode, ki jo je utrpela tožeča stranka.
- 111 Posledično je treba Komisiji naložiti plačilo določenega zneska kot nadomestilo za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpela tožeča stranka. Znesek v višini 500 evrov, ki ga je Komisija ponudila tožeči stranki, vsekakor ne zadostuje za primerno poplačilo nastale nepremoženjske škode. Glede na okoliščine tega primera Sodišče prve stopnje meni, da je znesek v višini 8000 evrov pravičen in primeren.

Stroški

- 112 Na podlagi člena 87(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi tožeče stranke naloži plačilo vseh stroškov.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (peti senat)

razsodilo:

- 1. Odločba Komisije z dne 5. aprila 2001, s katero je bil tožeči stranki izrečen disciplinski ukrep razvrstitve v nižji plačilni razred, se razglasi za nično.**
- 2. Komisija mora tožeči stranki povrniti škodo v višini 8000 evrov zaradi utrpljene nepremoženjske škode.**
- 3. Komisija nosi vse stroške.**

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 10. junija 2004.

Sodni tajnik

Predsednica

H. Jung

P. Lindh